Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 250
807/02.02.00/2026

Valmistelu ja lisätiedot
vt. rahoitusjohtaja Sari Klenberg
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Kuntatalouden tila

Suomen talouden ennakoidaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026 ja 1,8 prosenttia vuonna 2027, mutta kasvu näkyy kuntataloudessa viiveellä. Työttömyys pysyy vuonna 2026 korkeana ja kasvattaa kuntien työttömyysetuuksien kustannuksia sekä heikentää verotuloja, mikä lisää kuntatalouden suhdanneherkkyyttä.

Kuntatalouden näkymät säilyvät haastavina menojen kasvun, väestörakenteen muutosten, kuntien eriytymisen ja valtion rahoituksen muutosten vuoksi. Vuonna 2027 toimintakulut kasvavat tuloja nopeammin, valtionosuudet vähenevät ja investointien rahoitus heikkenee, mikä lisää velkaantumista, sopeutustarvetta ja kunnallisveron korotuspaineita. Talousnäkymään liittyy lisäksi korko-, inflaatio- ja geopoliittisia riskejä.

Kaupungin talouden näkymät ja rahoitus

Porvoon talouden arvioidaan painuvan vuodesta 2027 alkaen alijäämäiseksi erityisesti, kun yhteisöverontuoton viime vuosien poikkeuksellisen korkea taso laskee voimakkaasti. Nykyisen palvelutason ylläpitäminen kasvattaa käyttötalousmenoja, jolloin tulo- ja menokehityksen välille uhkaisi muodostua kasvava epäsuhta. Vuosia 2027–2029 koskevalla vakauttamisohjelmalla hillitään menojen kasvua tehostamalla toimintaa ja hallintoa, tiivistämällä palveluverkkoa ja priorisoimalla palveluja. Talouden vakauttaminen edellyttää erityisesti henkilöstömenojen hallintaa ja palvelujen nettokustannusten alentamista, sillä Porvoon kustannustaso on edelleen verrokkikaupunkeja korkeampi. Tasapainoinen talous pitää velkaantumisen ja verotuksen kohtuullisina sekä turvaa laadukkaat palvelut, kaupungin kehittämisen ja keskeiset investoinnit.

Kaupungin verorahoitus muodostuu kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöveron tuotoista sekä valtionosuuksista. Kunnallisvero on kaupungin yksittäinen tärkein tulonlähde. Kunnallisveron tuoton arvioidaan kasvavan maltillisesti veroprosentin säilyessä ennallaan. Verorahoitus kuitenkin heikkenee kokonaisuutena, koska yhteisöverotuotto laskee selvästi aiempien vuosien poikkeuksellisen korkealta tasolta. Erityisesti yhteisöveron kehitykseen liittyy huomattavaa epävarmuutta, ja myös valtionosuusjärjestelmän muutokset voivat heikentää Porvoon rahoitusasemaa pitkällä aikavälillä.

Kunnallisveron tuotoksi arvioidaan noin 103 miljoonaa euroa. Arvio on noin 4 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2026 tilinpäätösennuste.

Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 14 miljoonaa euroa. Arvio alittaa vuoden 2026 tilinpäätösennusteen noin 15 miljoonalla eurolla.

Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 19 miljoonaa euroa. Valtuusto hyväksyi osana vakauttamisohjelmaa toimenpiteen, jossa rakentamattomien rakennuspaikkojen osalta määrätään kiinteistöveroksi käyttöön 4 %. Korotuksen arvioidaan kasvattavan kaupungin kiinteistöverotuottoja noin 0,1 miljoonaa euroa vuodesta 2027 alkaen.

Valtionosuuksia arvioidaan saatavan 48 miljoonaa euroa, mikä on 3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2026.

Käyttötalouden menot ja tulot

Vuoden 2027 talousarvio perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään talousarviokehykseen sekä talouden vakauttamisohjelmaan. Kaupungin toimintakulut ovat 272 miljoonaa euroa. Kulut kasvavat vuoden 2026 tilinpäätösennusteesta noin 13 miljoonaa euroa eli 5,0 prosenttia kun luvuissa on mukana ateria- ja puhtauspalvelujen kaupungille siirtyvät erät. Vertailukelpoiset toimintakulut ilman liikelaitokselta siirtyvää toimintaa pysyvät vuoden 2026 tasolla.

Käyttötalousmenoihin sisältyvät henkilöstökuluja koskevat palkkojen sopimuskorotukset ja hintatason yleinen nousu sekä muut menojen kasvupaineet kuten kasvava työllisyyspalveluja koskeva rahoitusvastuu, on kyetty talousarviossa sopeuttamaan talouden vakauttamisohjelman toimenpiteiden avulla.

Henkilöstökulut ovat toimintakulujen suurin erä. Niihin varataan vuonna 2027 yhteensä noin 126 miljoonaa euroa eli noin 46 prosenttia toimintakuluista. Palvelujen ostoihin varataan noin 67 miljoonaa euroa, aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin noin 15 miljoonaa euroa, avustuksiin noin 14 miljoonaa euroa sekä muihin toimintakuluihin noin 49 miljoonaa euroa.

Kasvun ja oppimisen toimialalla menot vähenevät vuonna 2027 0,3 prosenttia vakauttamisohjelman toimenpiteiden vaikutuksena verrattuna tilinpäätösennusteeseen 2026. Myös kaupunkikehityksen toimialan menot vähenevät 1,7 prosenttia kun elinvoiman toimialla menot puolestaan kasvavat 1,2 prosenttia ilman vihreän siirtymän rahastoa. Porvoon työllisyysalueen toimintakulut kasvavat puolestaan noin 8,9 prosenttia vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna. Konsernipalvelujen toimintakuluihin sisällytetään vuodesta 2027 alkaen ateria- ja puhtauspalvelujen menot, jolloin toimialan kulut kasvavat kokonaisuudessaan. Ilman siirtyvää toimintaa kulut vähentyvät noin 1,4 prosenttia edellisvuodesta.

Käyttötalouden toimintatuottoja arvioidaan kertyvän vuonna 2027 yhteensä 98 miljoonaa euroa, eli 16 prosenttia enemmän kuin

vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen, kun luvuissa on mukana ateria- ja puhtauspalvelujen siirtyvät toimintatuotot.

Investoinnit

Vuoden 2027 investointimenot ovat yhteensä 55 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen alaisiin investointeihin varataan 39 miljoonaa euroa, kaupunkikehityksen investointeihin 15 miljoonaa euroa, kasvun ja oppimisen sekä elinvoiman irtaimeen omaisuuteen on varattuna yhteensä noin miljoona euroa. Investointiohjelman merkittävimmät kokonaisuudet ovat Kokonniemen liikuntakeskus, koulu- ja päiväkotirakennukset sekä kaupunki-infra.

Suunnittelukaudella investointeihin sisältyvät muun muassa Peipon uusi koulu, Meritullin ja Kevätlaakson päiväkodit, Haikobrinkens daghemin uudisrakennus, Porvoontori, Puistokatu sekä katujen ja liikuntapaikkojen rakentaminen ja perusparantaminen.

Kaupungin talouden tasapaino ja lainanotto

Vuoden 2027 talousarvio on 7,2 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuosikate on 16,3 miljoonaa euroa, eikä se riitä kattamaan 24,5 miljoonan euron poistoja. Myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä. Vuoden 2028 alijäämäksi arvioidaan 7,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2029 4,7 miljoonaa euroa. Talouden tasapaino edellyttää, että toimintamenojen kasvu pysyy verorahoituksen kehityksen rajoissa ja että investointiohjelma mitoitetaan kaupungin rahoituskykyyn.

Korkea investointitaso ja heikkenevä tulorahoitus lisäävät kaupungin lainanottotarvetta lähivuosina. Toiminnan ja investointien rahavirta on vuonna 2027 negatiivinen ja rahoitusvajeen paikkaamiseksi kaupunki nostaa uusia pitkäaikaisia lainoja. Lainakannan arvioidaan kasvavan vuoden 2027 lopussa noin 96 miljoonaan euroon, vuonna 2028 noin 121 miljoonaan euroon ja vuonna 2029 noin 147 miljoonaan euroon. Lainakannan kasvu lisää korkokuluja ja altistaa kaupungin aiempaa enemmän korkotason vaihteluille, vaikka velkamäärä säilyy toistaiseksi kuntien keskimääräistä tasoa alempana.

Talousarvioon sisältyvistä tasapainottamistoimista huolimatta kustannusrakennetta, palveluverkkoa, toimintatapoja ja investointien ajoitusta on arvioitava jatkuvasti. Ennakoitua heikompi tulokehitys tai nopeampi menojen kasvu edellyttää lisäsopeutusta, ja keskeisiä riskejä ovat yhteisöveron, valtionosuuksien, työllisyyden ja kustannustason muutokset sekä investointihankkeiden kustannus- ja aikataulutarkennukset. Toimintaympäristön ja talouden muutoksia arvioidaan osana kaupungin strategista johtamista ja vuosittaista taloussuunnittelua. Talouden kestävyyden kannalta ratkaisevaa on hillitä menojen kasvua, vahvistaa tulopohjaa ja kohdentaa investoinnit kaupungin palvelujen ja elinvoiman kannalta vaikuttavimpiin hankkeisiin.

Liikelaitos ateria- ja puhtauspalvelujen lakkauttaminen

Kaupunginvaltuusto päätti osana vakauttamisohjelmaa liikelaitos ateria- ja puhtauspalvelujen lakkauttamisesta. Ateria- ja

puhtauspalvelujen toiminta, tehtävät, henkilöstö ja sopimukset siirtyvät 31.12.2026 jälkeen toimitilapalvelujen alle perustettavaan uuteen yksikköön. Toiminta jatkuu siirron jälkeen normaalisti ja vakauttamisohjelmaan sisältyviä liikelaitosta koskevia säästötoimia toteutetaan osana toimintaa.

Liikelaitokselta siirtyvä toiminta, tehtävät, henkilöstö, sopimukset, varat ja velat siirtyvät 31.12.2026 jälkeen kaupungin konsernipalvelujen toimialalle. Liikelaitoksen lakkauttamisen jälkeisistä toimenpiteistä, tilinpäätöksestä, loppuselvityksestä ja avoimista vastuista vastaa kaupunginhallitus. Toiminnan vastaanottava taho eli konsernipalvelujen toimitilapalvelut oikeutetaan tekemään täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat päätökset ja antamaan tarvittavat ohjeet, ja asianomaiset viranhaltijat oikeutetaan toteuttamaan tekniset, kirjanpidolliset, sopimukselliset ja hallinnolliset järjestelyt hyväksytyn siirtosuunnitelman mukaisesti. Lisäksi muutoksen takia valtuusto päättää erikseen joulukuussa 2026 hallintosäännön muuttamisesta.

Liikelaitos Porvoon Vesi

Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy talousarvion ja -suunnitelman sekä päättää investoinneista hallintosäännön mukaisesti. Kaupunginvaltuusto asettaa sitovat tavoitteet ja päättää kaupungin ja liikelaitoksen välisistä rahoituseristä. Liikelaitos rahoittaa investointinsa pääosin omalla tulorahoituksellaan.

Konserniyhtiöt

Kaupunginvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta sekä asettaa kaupunkistrategiaan ja omistajapolitiikkaan perustuvat tavoitteet merkittävimmille konserniyhteisöille. Konserniyhteisöjen tavoitteet, talousarviotiedot ja raportointivelvoitteet esitetään talousarvion konserniosassa.

Liite
Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029

Kaupunginjohtaja
Kaupunginhallitus käy yleiskeskustelun vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmasta ja jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessaan.

Päätös
Kaupunginhallitus kävi yleiskeskustelun vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmasta ja jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessaan.